

ZO SPOLOČNOSTI

Hudba bola pre nich INŠPIRÁCIOU

Janka Brisudová a Stanislav Kiča (vľavo)
si pripili na úspech výstavy

Foto: Lubo Lužina

Pri príležitosti 15. výročia Festivalu pekej hudby, ktorý sa už každoročne koná v Banskej Štiavnici, sa uskutočnila spoločná vernisáž úspešných slovenských výtvarníkov Jany Brisudovej a Stanislava Kiču.

V prekrásnych priestoroch na Starom zámku umelci vystavovali svoje sochy a reliéfy. „Oslovili nás organizátori festivalu Lele Zemanová a Eugen Prochác, a to najmä preto, že niektoré naše diela sú vytvorené na tému hudba, respektíve boli hudbou ovplyvnené,“ povedala pri otvorení výstavy Jana

Brisudová. Na vernisáži premiérovo odznela skladba od Nikolaja Nikitina Laluby for sentimental dreamers v podaní violončelistu Eugena Proháca s klavírnym sprievodom. Výstavu otvorili riaditeľ Slovenského banského múzea Jozef Labuda spoločne s jej kurátorom – riaditeľ Trnavskej galérie Róbertom Nemečkom a v Banskej Štiavnici ju bude možné navštíviť až do konca augusta.

CHORV
nie je ib

Slováci, ale a
júci na Slove
možnosť ešte
siac navštíviť
povľany, kde
v dňoch 22. a
remesiel, ku
krajjanov v C
chuť - v tom
vou, keďže z
slanec SR v Z
Slovensko -
20
Slo

Umenie NA VÍNE

Už po piatykrát zavítali do Bratislavy výnimočné vína svetových výrobcov. Tento rok akciu sprevádzal výber z tvorby umeleckých diel sochárky **Jany Brisudovej**. Festival svetových vín sa koná len raz ročne. Organizátorom 5. ročníka festivalu bol vinár Ivan Lacko. Po prvý raz bol spojený aj s umením „*Uvažuje sa, že by vzniklo spojenie vyššieho radu vín spolu s mojimi sochami na etiketách,*“ hovorí Jana Brisudová o prítomnosti svojich diel na výstave. Na festivale boli prezentované vína z najvyspelejších vinárskych oblastí sveta, vrátane Slovenska. Výstava diel bude v bratislavskom hoteli Devín až do konca októbra. Uvidieť na nej môžete plastiky a reliéfy z bronzu, prípadne z bieleho bronzu v kombinácii s kameňom. Nie je určená len pre vinárov a degustátorov vína, ale aj pre milovníkov hodnotného slovenského výtvarného umenia.

ÚSPESNÁ VÝTVARNÍČKA JANA BRISUDOVÁ VYTVORILA SOŠKU PRE SLOVENKY ROKA

Keď sa o sochárke Jane Brisudovej chce dozvedieť niečo novšie, internet mu ponúkne článok s výnimočným názvom. Ni majú hviezdy, my máme celú galaxiu. Nevšedná charakteristika vzbudzuje zvedavosť - patrí rovnako nevšednej žene? Niečo na tom bude. Práve z jej dielne totiž vyšla soška, ktorou budú ocenené výnimočné ženy v anketе Slovenska roka.

Neuchopiteľná ako GALAXIA

■ **Dali ste tvar a formu sochám pripraveným pre ženy ocenené titulom Slovenska roka. Kto však vyformoval vás?**
Väčšina by odpovedala, že rodičia a najbližšie okolie, lebo tým si prešiel každý z nás. Skôr by som však povedala, že sú vlastnosti človeka, ktoré

V sochárčine sa Jana našla

Cena pre Slovensky rok

neoplyvni ani rodič, učiteľ či priateľ. Ja napríklad od malička mám nevyšetriteľnú potrebu oslobodiť sa, jednoducho v jednej chvíli prestať a odísť, ak mi už veci nedávajú zmysel a nenapĺňajú ma.

■ **To sa vám darilo už v detstve?**
Predstavte si, že áno. Keď som ako malé dieťa nechcela byť v škôlke, jedného dňa som sa schovala na dvore do kríkov, počkala, kým ostatní deti šli domútra, a potom som ušla zo škôlky a len sa tak túlala po okolí. Toto som zopakovala niekoľkokrát, aj napriek tomu, že som dostala po zadku nielen od rodičov, ale i od riaditeľky škôlky, dokonca som pri ďalších pokusoch nahovorila aj mojich dvoch kamarátov. S jednou z nich sa priateľme dohodneme, že z nej lekárika a doteraz sa na tom dobre zabávame. Jednoducho, milujem pocit slobody, možno preto ma sochárčina tak neuskutočne naplní.

■ **To asi videl aj váš učiteľ Tibor Bártfay, ktorého žiakou ste boli. Aké to bolo, učiť sa od legendy, najmä keď ste vedeli, že nikomu inému sa už jeho vedenia nedostane, keďže ste boli poslednou jeho žiakou?**

To, že som mohla takpovediac vyrastať v ateliéri pod rukami takejho človeka, považujem za veľký dar od Boha a veľmi si to vážim. Tibor je nielen jeden z najlepších sochárov, ale taktiež veľká osobnosť, od ktorého som sa naučila popri sochárčine aj veci, ktoré dávajú ľudský rozmer. Je to človek s vesmírnym nadhľadom, nesmieme pracovať, plný humoru a najmä neskutočnej chuťi žiť a s radosťou, láskou a ochotou pomáhať nezisťne ľuďom.

■ **Láska je asi pre umelca dôležitá vec...**
Myslím si, že ak umelec tvorí, tak má potrebu tvoriť v akejkoľvek fáze života, či lásku má, alebo je bez nej. Ak je však človek zamilovaný, tak je to ako na obláčiku, ide to s ľahkosťou a veľkou chuťou a ja sa momentálne na takom obláčiku nesiem.

■ **Okrem lásky partnerskej preferujete ako mama dvoch synov už aj tú materskú. Keď ste v rukách držali svoje deti prvýkrát, necítili ste, že**

V ateliéri sa sochárka cíti slobodná

toto sú tie najdokonalejšie „diela“, ktoré sa vám podarilo? Pamätám si, že skôr som si hovorela, že je to zážrak a nevedela som sa vynadiť.

■ **Píšate ich už do svojho sochárskeho sveta? Vyrastajú tak trochu aj oni v ateliéri?**
Určite sa každý rodič snaží vysvetliť svojim deťom, čo robí, a aj ja im to vysvetľujem a ukazujem. Takže dvere majú otvorené. Samozrejme, budem veľmi rada, ak pochopia aspoň časť z toho, čo tak veľmi milujem.

■ **Ale zároveň vás povinnosti mamy z ateliéru fahajú preč. Ako sa dá tá priražka držať - od upratovania, varenia až po písanie úloh zladí s umením?**
Keď sa chce, všetko sa dá zvládť. Ale je pravda, že napríklad z poznámok v žiackej knižke si veľkú hlavu nerobím. Skôr sa moje deti vždy snažím pochopiť.

■ **V tej žiackej knižke vás však pravdepodobne nič zlé väčšinou nečaká. Synovia sú šikovní, navyše majú mimoriadnu schopnosť, a to magnetizmus. Ako ste na to vôbec prišli?**
Objavili sme ho na sebe všetci po nejakej relácii, kde bol človek, na ktorom držali rôzne kovové predmety, tak sme to len jednoducho vyskúšali. A držali aj na nás. Staršiemu synovi držia tieto predmety aj v oblasti hlavy, možno je to aj tým, že je dobrý z matky a chodí na školu pre mimoriadne nadané deti. Mám menej myslím to drží len pri srdci.

Jana je posledná dieťa legendy sochárstva Tibora Bártfaya

Kto je Jana Brisudová?

Narodila sa pred tridsiatimi piatimi rokmi v Bratislave. Za svoju prácu bola ocenená niekoľkými cenami. Jej tvorba oslávila v talianskom Porto Sant' Elpidio na 10. ročníku medzinárodnej výstavy San Crispino, kde v roku 2008 získala ocenenie Giovanni Emergenti. V roku 2010 jej bola udelená 3. cena medzinárodnej odbornej kritiky ex aequo na medzinárodnej súťažnej výstave Perla dell'Adriatico. Má dvoch synov - Matka a Kubka.

■ **Určite nie, je vo vás vloženého veľa niečoho, čo sa naozaj nedá opísať. Mimočodom, trífli by ste si vy opísať to, čo ste vložili do ocenenia Slovenska roka?**
Vytvoriť toto ocenenie bolo pre mňa veľkou výzvou. Mala som pred ním nesmierny rešpekt. Ženy, ktoré sú ním oceňované, totiž dosiahli vo svojich profesiách veľa a sú to skutočné osobnosti, a najmä silné ženy. Takže v soške som chcela vyjadriť všetko to, čo má vyjadriť tá cena. Zaslúžila som samotným slovom Slovenska, pod ktorým si predstavujem v prvom rade dušu slovenskej ženy, ktorá skrýva to niečo, čo je len naše.

A to mi najväčšiu stávirku kroy a krásna slovenská tvár. Zároveň sú to však ženy súčasné, patriace do dvadsiateho prvého storočia, samostatné, silné, moderné, rozhladené... Toto všetko som do toho skrýtka zmixovala. Ale pripúšťam, až také jednoduché to nebolo.

■ **Práve vaša soška sa bude spájať pre ocenené navždy s ich úspechom. Čo považujete vy za ten svoj?**

To, že môžem slobodne tvoriť...
KATARINA ALBERTY
ONDREJ KOVÁČ
Foto: Tibor Géczi, archív J. B.

Na vernisáži Janinej výstavy Doba bronzová s hercom Viktorom Horjzenom, ktorý je moderovateľ

Oblaka synovia zdieľajú po mame sľavy magnetizmus

Skvelá pocta

pre márnivú dámu

Príťažlivé bohyne, mytologické postavy, kameninovo-sklené reliéfy zaplňajú priestor ateliéru mladej sochárky JANY BRISUĐOVEJ. Medzi nimi žiari socha ženskej siluety, Dunajská perla, ocenenie, ktoré počas Bratislavských módných dní na návrh poroty udelia módnym návrhárom za Objav roka módnej scény a Najväčší prínos pre slovenskú módnú scénu.

■ **Vaša soška Dunajská perla je nádherným artefaktom, krásnym ocenením pre módných návrhárov. Aké posolstvo nesie?**

Bratislavské móдне dni sú v prvom rade o móde, zamerané na ženy. Tým, že je socha cena pre módných návrhárov, chcela som, aby to bol skvost. Pri ich tvorbe je prvým krokom módna skica, preto som aj sochu plánovala ako štylizovanú modistickú skicu ženskej postavy odetej v drapérii, ktorá má v prsníku zasadenú perlu. Keďže je to Dunajská perla, nesie sa aj na vlnách, pomyslenej módnjej vlne. Z opačnej strany sochy je bronz, vyleštený ako zrkadlo, ktoré patrí neodmysliteľne k módnemu návrhárstvu. Móda je na jednej strane krásna, povznáša človeka a na druhej aj márnivá. Zrkadlo je symbolika módy aj márnivosti. V duchu zrkadielko, zrkadielko, povedz mi... Každé nové dielo sa odlieva

nanovo z formy, každé sa zvlášť patinuje a signuje, každý kus je originál.

■ **Vytvorili ste cenu pre originálnych mladých módných tvorcov. Cítite, že môže byť v móde niečo viac, než len prchavý záblesk krásy, ktorý pomínie?**

Iste, v móde to platí. Hoci sú i veci, ktoré sú nemenné a večné, nadčasové. Ale v móde určite moment prchavosti prevláda. Je skrátka prelietavá.

■ **Akú módu si vyberáte vy?** V rámci dňa sa oblečkam jednoducho a športovo, ale keď niekam idem, rada si oblečiem niečo originálne. Na jednu z mo-

jich vernisáží mi robila šaty návrhárka Janka Pištejová, štylizované v duchu antiky, keďže moje diela boli z bronzu. Zblížili sme sa a odvtedy mi navrhovala šaty viackrát. Mám rada aj tvorbu mladých tvorcov, napríklad kožené fraky od návrhárky Leny Poulovej a farebné grafické kreácie od Roberta Vrzaľu.

■ **Minulý rok získali ocenenia za objav a prínos pre módu Annamária Kiss Kósa a návrhár Fero Mikloško. Čo sa považuje za objav a prínos vo výtvarnom umení?**

Určite sa najviac cením originalita a nápad. Najdôležitejšie je nájsť svoj vlastný rukopis, nepodliehať trendom. Byť originál-

Dunajská perla, skvostná pocta pre talentovaných módných tvorcov

nym v súčasnej dobe nie je však jednoduché.

■ **Ste jedna z mála výtvarníčok, ktoré tvoria s bronzom. Čím si vás tak podmanil?**

Keďže som vyrástla pod krídlami Tibora Bártfaya, ktorý tvorí do bronzu, dostala som sa aj ja k nemu. Milujem bronz, lebo je to teplý, čarovný materiál, ktorý sa dá krásne kombinovať s prírodným kameňom a inými materiálmi.

■ **Tibor Bártfay bol vašim inšpiátorom, učiteľom, ktorý tvrdil, že s takým talentom ako vy treba veľmi jemne zaobchádzať. Už viete toho dosť, alebo ešte vždy vyhľadávate názory a rady majstra?**

Aj teraz som bola u neho v ateliéri, vždy sa zaujíma o moju tvorbu. Každý deň tvorí, čo je v jeho veku, má takmer deväťdesiatjedem rokov, takmer neveriteľné. Klobúk dole. Doniesla som mu novú knihu. Je to encyklopédia Ženy v umení, ktorá práve vyšla vo Viedni, predstavuje výtvarníčky z celého sveta a ja mám tú česť byť medzi nimi.

■ **Blahoželám, to je veľké uznanie vašej tvorbe.**

Stále tomu celkom neverím. Kniha mapuje prácu žien výtvarníčok vo svete od roku 1000 až po súčasnosť.

■ **Vyžaruje z vás energia a pohoda. Netajíte, že vo vašom živote je veľa lásky, ktorú rozdáвате a aj dostávate. Je lepšou tvorivou motiváciou priveľa lásky, alebo jej nedostatok?**

Niektorí umelci hovoria, že sa im lepšie tvorí, keď sú v zložitom rozporení. Obe polohy prinášajú zaujímavé podnety. Myslím, že tvorivý človek má potrebu tvoriť, či je v depresii, alebo na vrchole šťastia. Je pravda, že i ja som vytvorila výborné veci, keď som prechádzala ťažkým životným obdobím. No myslím, že aj teraz robím zaujímavé diela, možno preto, že sa s partnerom, ktorý je tiež sochár, vzájomne inšpirujeme a podporujeme.

MIROSLAVA STASZOVÁ

Foto: Noémi Kolčáková-Szakállóvá

Zo zákulisia *ocenenia*

Všetky sošky prestížneho ocenenia Slovenka roka sú rozdane. No viete, ako soška vzniká? Krátku ukážku zo zákulisia výroby pôvabnej sošky máte možnosť vidieť práve teraz. Z cizelovne mieri soška späť do ateliéru autorky **Jany Brisudovej**, ktorá ju v ateliéri doleští, napatínuje a zavoskuje. Až potom putuje do historickej budovy SND, kde nájde medzi významnými ženami svoju novú majiteľku. Minulý rok bol pre sochárku Janu Brisudovú mimoriadne hektický. „*Hneď začiatkom roka sme boli pozvaní Viedenskou galériou, ktorá nás zastupovala na Art Expo v New Yorku. Slovenská konzulka Janka Trnovcová a kultúrna radkyňa Dagmar Timurová nám veľmi pomohli s organizačno-technickým zabezpečením pri prevoze diel. V apríli ma čakala výstava spolu s July Haluzovou v galérii Glassimo v Prahe a začiatkom decembra sme mali až dve výstavy so Stanislavom Kičom na Miami. Prvá bola na Red Dot Miami a druhá v galérii Nina Tores. Momentálne ostali naše diela uschované na Miami u výnimočnej ženy, generálnej konzulky a vysokoškolskej profesorky Cecilie Rokusek, ktorá bola našou oporou, keďže sme na Miami boli prvýkrát,*“ hovorí sochárka, ktorej práca je každoročnou neodmysliteľnou súčasťou ankety Slovenka roka.

Foto: archív

Slovenskí výtvarníci v Amerike

Známa slovenská sochárka **Jana Brisudová**, autorka sošky Slovenka roka, vystavovala spolu s ďalšími slovenskými výtvarníkmi **Noémi Kolčákovou**, **July Haluzovou**, **Stanislavom Kičom**, Ondrejom 4. Zimkom, Martinom Palom ďaleko za morom – v Amerike. Výstava

s názvom Young Slovak Art sa konala vďaka podpore veľvyslanca Slovenskej republiky v USA **Petra Kmeca** a kultúrnej radkyne **Dagmar Timurovej**. Vernisáž sa konala na ambasáde vo Washingtone a budúci rok poputuje do New Yorku.

„Mám pocit, že súčasná spoločnosť nám dáva šancu na to, aby sme vytvárali priestor pre rozvoj kultúry, rozvoj kultúrneho priemyslu u nás, aby sme vo veľkom európskom spoločenstve neostali medzi ostatnými krajinami vo vzťahu k domácej tvorbe na chvoste, ale dali jej šancu, aby sa rozvíjala a aby verejnosti boli sprostredkované možnosti, ktoré má,“ povedal riaditeľ Slovenského ochranného zväzu autorského **Anton Popovič**. SOZA odovzdávala vo štvrtok večer hudobné ocenenia za roky 2011 a 2012. V Divadle Aréna sa v jeden večer stretli najúspešnejší slovenskí interpreti a umelci. Najúspešnejším autorom večera bol líder skupiny IMT Smile Ivan Tásler, ktorý si odniesol tri bronzové plastiky od sochárky **Jany Brisudovej**. Získal

cenu SOZA pre skladateľa najhranejších hudobných diel v roku 2012, pieseň Veľa lásky získala ocenenie ako najhranejšia skladba za rok 2011 a rovnaké ocenenie za rok 2012 získala jeho pieseň Viac. Cenu SOZA za významný podiel uvádzania domácej tvorby v zahraničí za rok 2012 si prevzala skladateľka **Ľubica Malachovská-Čekovská**. Riaditeľ SOZA **Anton Popovič** uviedol do hudobnej siene slávy štyroch významných umelcov – **Ivana Hrušovského**, doktora **Jána Siváčka**, **Víta Iľeka** a profesora **Ivana Paríika**. Cenu za celoživotné dielo si za rok 2011 odniesol **Gabriel Jonáš** a za rok 2012 **Miroslav Žbirka**.

Foto: archív

Známa sochárka Jana Brisudová je autorkou artefaktov pre ocenených, z jej dielne pochádzajú aj ocenenia pre Slovenky roka.

Foto: archív

OCENENIA pre osobnosti

Honosné róby, veľkolepé priestory, talianska architektúra, slovenské osobnosti. V takomto štýle sa niesol nedávny slávnostný večer v Bologni. Občianske združenie Allegra prezentuje Slovenskú republiku v Taliansku organizovaním kultúrnych podujatí. Tentoraz to bolo v Bologni, ktorá v minulosti udelila Alexandrovi Dubčekovi čestné občianstvo mesta. Galavečer sa konal už po piaty raz v nádhernom paláci Palazzo Re Enzo. Prezentovali sa v ňom slovenská aj talianska kultúra, hudba, inštitúcie, osobnosti a podnikatelia. Večerom sprevádzali Alena Heribanová a Štefan Skrúcaný. Na tomto podujatí bola druhýkrát udeľovaná cena Re Enzo. Zviditeľní osobnosti, ktoré prispeli k rozvoju vzťahov medzi oboma krajinami. V kategórii Vzdelávanie a inštitúcie získal cenu **Alvaro Ravaglioli**, honorárny konzul SR v Taliansku, v kategórii Umenie a kultúra fotografka **Lucia Gardin**, v kategórii Športová osobnosť porota ocenila tenistku Dominiku Cibulkovú, ktorú na galavečere zastúpila mama **Katarína**. Gratulujeme! Na snímke vpravo organizátorka podujatia Zuzana Solieri.

Prípravili: KATARÍNA HANZELOVÁ, MARTINA KRAJČÍROVÁ

SLOVÁCI NA SLÁVNOSTI v talianskej Bologni

Palazzo Re Enzo, v ktorom sa už po piaty raz konala Slávnostná akadémia spojená s reprezentačným plesom

Zuzana a Pierluigi Solieri, organizátori celého eventu, s honorárnym konzulom Alvarom Ravagliolim

Lucia Gardin fotila známe osobnosti ako Roman Polanski či Omar Sharif

boru pre kultúru a médiá, na ňom udelila ceny osobnostiam, ktoré sa najviac pričínili o dobré meno Slovenska v oblasti kultúry, vzdelávania, ekonómie, výskumu, šou-biznisu a športu. „V aktuálnom ročníku sa porota rozhodla oceniť v kategórii šport

tenistku Dominiku Cibulkovú, za ktorú cenu prebrala jej mama Katarína. V kategórii inštitúcie a vzdelávanie si ocenenie prevzal Alvara Ravaglioli, honorárny konzul SR v Taliansku a v kategórii Umenie a kultúra fotografka Lucia Gardin. Všetci ocenení si odniesli nádherné diela od sochárky Janky Brisudovej,“ povedala Zuzana Solieri, ktorá spolu s manželom Pierluigim Solierim podujatie každoročne organizuje. V rámci kultúrneho programu sa prítomným hosťom predstavili speváci Jana Šomošiová-Kállay, Gianluca Capozzi, pianista Richard Rikkon a skupina Replay band.

Občianske združenie Allegra zorganizovalo v talianskej Bologni Slávnostnú akadémiu udeľovania cien RE ENZO za rozvoj slovensko-talianskych vzťahov spojenú s Reprezentačným plesom Slovákov v zahraničí. Galavečer sa konal už po piatykrát v nádhernom historickom paláci Palazzo Re Enzo a bol skvelou prezentáciou slovenskej a talianskej kultúry, ako aj cestovného ruchu. Odborná porota na čele s Dušanom Jarjabkom – predsedom parlamentného vý-

Známa sopranistka Janka Šomošiová-Kállay si zaspievala spolu s neapolským spevákom Gianlucom Capozzim

Katarína Cibulková prevzala z rúk Dušana Jarjabka ocenenie za svoju dcéru Dominiku

Večerom hostí sprevádzali Alenka Heribanová a Štefan Skrúcaný